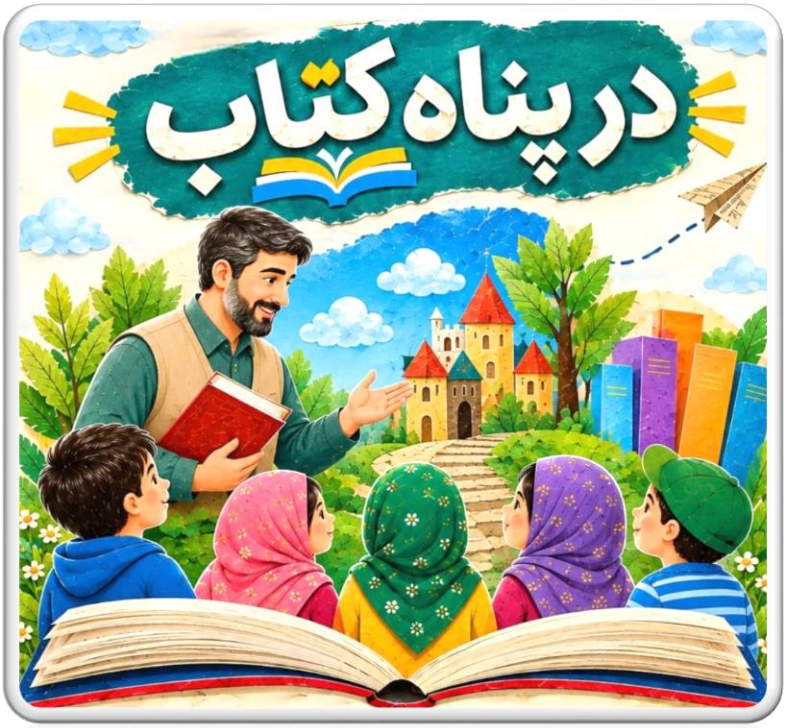
فراخوان مسابقه ایده‌های خلاق معرفی کتاب

با عنوان

ویژه مروجین کتاب(طرح یاسمن)
و مربیان مراکز سیار روستایی و شهری

معاونت فرهنگی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

آبان ۱۴۰۵

به نام خدا

مقدمه:

کتاب، فراتر از وسیله‌ای برای انتقال دانش و اطلاعات، فرصتی برای تجربه‌ی جهان‌های تازه، شناخت انسان‌ها، پرورش تخیل و شکل‌گیری نگرش‌های نو در زندگی است. گسترش فرهنگ کتاب‌خوانی نیز تنها با فراهم کردن کتاب امکان‌پذیر نیست؛ بلکه به شیوه‌های خلاقانه‌ای نیاز دارد که بتوانند کتاب را به زندگی روزمره مردم نزدیک کند و زمینه‌ی ارتباطی ماندگارتر میان مخاطب و کتاب به وجود آورد.

هفته کتاب و کتاب‌خوانی ایجاد فرصتی ارزشمند برای توجه دوباره به اهمیت مطالعه و بازاندیشی در شیوه‌های معرفی و ترویج کتاب است. در این مسیر، مروجین کتاب و مربیان مراکز سیارروستایی و شهری به دلیل ارتباط مستقیم با کودکان و نوجوانان و حضور در محیط‌های گوناگون فرهنگی و اجتماعی، ظرفیت ارزشمندی برای گسترش فرهنگ مطالعه دارند. شناخت شرایط مخاطبان، توجه به علایق آنان و بهره‌گیری از امکانات موجود در هر منطقه، می‌تواند زمینه‌ساز شکل‌گیری تجربه‌هایی متفاوت و اثرگذار در معرفی کتاب و ترویج کتابخوانی باشد.

بر همین اساس، طرح ملی «در پناه کتاب» با این رویکرد شکل گرفته‌است که هر شرکت‌کننده، به جای تکرار شیوه‌های معمول معرفی کتاب، راهی تازه برای ایجاد علاقه به مطالعه خلق کند؛ راهی که از یک ایده خلاقانه آغاز شود، در عمل به اجرا درآید و بتواند تجربه‌ای ارزشمند و قابل استفاده برای دیگر فعالان حوزه کتاب و کتاب‌خوانی فراهم کند.

هدف اصلی:

هدف اصلی این طرح، توسعه و ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی از طریق شناسایی و اجرای ایده‌های خلاقانه، جذاب و قابل اجرا توسط مروجین کتاب (طرح یاسمن) ، مربیان مراکز سیار روستایی و شهری در معرفی و خوانش کتاب است.

اهداف جنبی:

- تقویت خلاقیت و ابتکار در شیوه‌های معرفی و خوانش کتاب؛
- ایجاد تجربه‌های تازه و جذاب برای جذب کودکان و نوجوانان به مطالعه؛
- بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی، اجتماعی و بومی مناطق مختلف کشور؛
- گسترش فرصت‌های آشنایی با کتاب در روستاها، محله‌های شهری و سایر محیط‌های فعالیت شرکت‌کنندگان؛
- شناسایی شیوه‌های مؤثر و قابل تکرار در معرفی و خوانش کتاب؛
- فراهم کردن زمینه تبادل تجربه و الگوبرداری از فعالیت‌های موفق؛

مخاطبین مسابقه:

۱. مروجین کتاب (طرح یاسمن)؛
۲. مربیان مراکز سیار روستایی و شهری کانون در سراسر کشور؛

شیوه اجرای طرح

هر شرکت‌کننده می‌تواند یک تا ۳ کتاب را انتخاب نموده و ایده خلاقی را برای معرفی آن به کودکان و نوجوانان طراحی و در عمل اجرا کند. منظور از خلاقیت در این طرح، صرفاً استفاده از ابزارهای نمایشی، تولید محصولات هنری یا برگزاری برنامه‌های پرهزینه نیست؛ بلکه یافتن راهی تازه برای جلب توجه مخاطب به کتاب، ایجاد کنجکاوی نسبت به محتوای آن و ترغیب به مطالعه است. شرکت‌کنندگان می‌توانند متناسب با توانمندی خود و شرایط محیط فعالیت، از روش‌هایی مانند روایت خلاقانه کتاب، استفاده از عروسک، تصویر یا اشیای مرتبط با کتاب مورد نظر، طرح یک پرسش جذاب یا هر شیوه ابتکاری دیگری استفاده کنند. این موارد صرفاً نمونه‌هایی برای روشن شدن رویکرد طرح هستند و به معنای الزام به اجرای فعالیت‌های یکسان نیستند. کتاب‌های انتخابی برای معرفی می‌بایست برای گروه‌های سنی مخاطب کانون باشد.

نکات اجرایی طرح

در طراحی و اجرای ایده، رعایت نکات زیر ضروری است:

- ✓ قابلیت اجرای واقعی: ایده باید در شرایط واقعی و با امکانات در دسترس قابل اجرا باشد و به تجهیزات، هزینه‌ها یا مقدمات غیرقابل دسترس وابستگی نداشته باشد.
- ✓ جذابیت برای مخاطب: فعالیت باید با ویژگی‌های سنی، علایق و نیازهای کودکان و نوجوانان تناسب داشته باشد و بتواند توجه آنان را به کتاب جلب کند.
- ✓ محوریت کتاب: فعالیت باید در خدمت معرفی بهتر کتاب و ایجاد علاقه به مطالعه باشد؛ نه اینکه کتاب در حاشیه یک برنامه نمایشی یا هنری قرار گیرد.
- ✓ تناسب با شرایط محیط فعالیت: شرکت‌کننده باید امکانات، ظرفیت‌ها و ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی محل فعالیت خود را در طراحی ایده در نظر بگیرد. روش اجرا باید با شرایط دسترسی مخاطبان و امکانات موجود متناسب باشد.
- ✓ اجرای واقعی: ارسال ایده یا طرح مکتوب به‌تنهایی کافی نیست. اثر باید حاصل فعالیتی باشد که شرکت‌کننده آن را اجرا کرده و شواهد لازم از اجرای آن ارائه شده‌است.
- ✓ امکان تکرار و الگوبرداری: ایده باید تا حد امکان به‌گونه‌ای طراحی شود که سایر مروجین و مربیان سیار نیز بتوانند با توجه به شرایط منطقه خود از آن بهره بگیرند.
- ✓ توجه به مشارکت مخاطب: در صورت تناسب با ایده انتخاب‌شده، زمینه‌ای برای مشارکت، گفت‌وگو یا واکنش مخاطبان فراهم شود؛ به‌گونه‌ای که کتاب و محتوای آن در مرکز توجه باقی بماند.

روند اجرایی مسابقه:

- شرکت‌کنندگان، گزارش و مستندات فعالیت خود را مطابق شیوه‌نامه آماده کرده و در مهلت اعلام‌شده به رابط یا کارشناس تعیین‌شده در استان تحویل می‌دهند.
- تشکیل گروه داوری استانی متشکل از کارشناس فرهنگی استان، یک مربی یا کارشناس کانونی صاحب‌نظر و یک متخصص غیرکانونی.

- کارشناسان استانی اطلاعات شرکت‌کنندگان و طرح‌های دریافتی را در جدول مشخصات تکمیل کرده و از تطابق اطلاعات جدول با فایل‌های ارسالی اطمینان حاصل کنند.
- در مرحله استانی، آثار از نظر کامل بودن مستندات، ارتباط با موضوع طرح، اجرای واقعی، خلاقیت، جذابیت برای مخاطب و قابلیت اجرایی گسترده بررسی می‌شوند. سپس طرح‌های دریافتی توسط کمیته داوری استانی ارزیابی و حداکثر **سه طرح برتر** انتخاب و در مراسمی از برگزیدگان این مسابقه تجلیل شود . طرح‌های منتخب طبق جدول زمانی جهت داوری ملی به اداره کل آفرینش‌های فرهنگی ارسال شود.
- برای پیگیری امور اجرایی و هماهنگی درباره ارسال طرح‌ها و رفع هرگونه ابهام، می‌توان با دبیرخانه مرکزی از طریق شماره ۸۸۹۵۱۵۰۶، سرکار خانم جیرودی تماس گرفت.
- در ارزیابی طرح‌ها، ایده‌های ساده اما خلاقانه که به‌خوبی اجرا شده‌اند، می‌توانند امتیاز بالایی کسب کنند. هزینه‌ی بالا، پیچیدگی اجرا، استفاده از تجهیزات ویژه یا حجم زیاد مستندات، به‌خودی‌خود، امتیاز محسوب نمی‌شود.
- آثاری که صرفاً به نگارش طرح پیشنهادی محدود باشند، اجرای واقعی آن‌ها مستند نشده باشد یا ارتباط روشنی با کتاب و کتاب‌خوانی نداشته باشند، واجد شرایط انتخاب نخواهند بود.

آثار ارسالی باید واجد شرایط زیر باشند:

- توسط یکی از گروه‌های مشمول طرح، طراحی و اجرا شده باشد؛
- با اهداف و موضوع کلی طرح «در پناه کتاب» ارتباط داشته باشد؛
- بر پایه انتخاب یک کتاب مشخص شکل گرفته باشد؛
- از ایده‌ای خلاقانه و متناسب با مخاطب برخوردار باشد؛
- قابلیت اجرای واقعی با امکانات موجود را داشته باشد؛
- به‌جای توصیف صرف یک پیشنهاد، شواهدی از اجرای واقعی فعالیت ارائه شود؛
- گزارش و مستندات لازم را در قالب تعیین‌شده و در مهلت مقرر داشته باشد؛
- از نظر محتوایی و شیوه اجرا با ملاحظات فرهنگی و تربیتی کانون تناسب داشته باشد.
- هر شرکت‌کننده می‌تواند حداکثر **سه اثر** را برای شرکت در فرایند ارزیابی ارائه کند. در این طرح، کیفیت ایده و اجرای آن بر تعداد فعالیت‌ها، حجم گزارش یا هزینه صرف‌شده اولویت دارد.

مشخصات آثار ارسالی و نحوه آماده‌سازی فایل‌ها

به‌منظور یکسان‌سازی شیوه دریافت، بررسی و داوری آثار در سطح استانی، شرکت‌کنندگان باید مستندات خود را مطابق موارد زیر آماده کنند:

- گزارش هر طرح اجرا شده در قالب یک فایل Word و PDF، به همراه فرم شماره ۱پیوست ، ارسال گردد.
- گزارش باید روشن، منظم و مستند باشد و از توضیحات غیرضروری و طولانی پرهیز شود.

فایل فشرده تصاویر و مستندات

تصاویر و سایر مستندات مربوط به اجرای فعالیت باید در یک پوشه مستقل با عنوان اثر و نام خانوادگی شرکت‌کننده قرار گرفته و در قالب یک فایل ZIP جداگانه ارسال شوند.

این فایل می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- سه تا پنج تصویر واضح، مرتبط با اجرای فعالیت که از کیفیت مناسب برخوردار باشد؛
- فیلم کوتاه از بخش اصلی اجرای فعالیت؛
- سایر مستندات مرتبط که به درک بهتر ایده و نحوه‌ی اجرای آن کمک می‌کند.

تکمیل جدول مشخصات شرکت‌کنندگان و آثار

هر استان موظف است پس از دریافت آثار و داوری استانی و انتخاب حداکثر سه طرح برگزیده، اعلام نتایج و تقدیر از برگزیدگان، طرح‌های برگزیده‌ی استانی را به همراه گزارش Word یا PDF، فایل ZIP مستندات و جدول اکسل مشخصات تکمیل‌شده، به دبیرخانه مرکزی (اداره‌کل آفرینش‌های فرهنگی) ارائه نمایند که پس از داوری ملی، اسامی برگزیدگان در ایام مبارک دهه فجر اعلام خواهد شد.

تقویم اجرایی طرح

عنوان اقدام	تاریخ
ارسال فراخوان به استان‌ها	۱۴۰۵/۰۸/۱۰
طرح در شورای فرهنگی استان و ارسال فراخوان به مراکز	تا ۱۴۰۵/۰۸/۱۶
ارسال آثار به دبیرخانه استانی	۱۴۰۵/۰۹/۲۰
داوری استانی	تا ۱۴۰۵/۱۰/۱۰
تقدیر از برگزیدگان استان	استانی
ارسال طرح برتر و مستندات به اداره کل آفرینشهای فرهنگی در قالب FTP	تا ۱۴۰۵/۱۰/۲۰
داوری ملی و اعلام برگزیدگان	ایام الله مبارک دهه فجر

فرم شماره۲ (توسط کارشناس استان تکمیل شود)

نام و نام خانوادگی	استان و شهرستان محل فعالیت	شرکت کننده در بخش		تلفن همراه	عنوان طرح	گروه مخاطبان	مکان اجرای طرح	تعداد طرح ارسالی در مرحله استانی	تعداد طرح برگزیده
		مروج کتاب	مربیان مراکز						

جدول داوری

شاخص‌های داوری	امتیاز
خلاقیت و نوآوری در طراحی و اجرای فعالیت	۲۵
امکان‌پذیری و تناسب با امکانات در دسترس	۱۵
جذابیت برای مخاطب و تناسب با گروه سنی	۱۵
انتخاب مناسب کتاب (تناسب با منطقه و فرهنگ بومی منطقه، گروه سنی مخاطبان و ...)	۱۰
پیوند روشن و مؤثر فعالیت با کتاب و کتاب‌خوانی	۱۵
کیفیت اجرا و مستندات ارائه‌شده	۱۰
قابلیت الگوبرداری و اجرا در سایر مراکز و مناطق	۱۰
مجموع امتیاز	۱۰۰